No. 7. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag, 8 en 9 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS DEN 5DEN JANUARIJ.

Gisteren heeft de minister van finantien, *Duchatel*, in de kamer van afgevaardigden, daartoe buitengewoon bijeengeroepen, een aantal finantiele voordragten gedaan. Allereerst las hij een ontwerp voor, houdende definitieve regeling van de dienst der jaren [illegible]. Bij een ander ontwerp stelde hij de kamer de regeling voor van de negentien millioen supplementaire credieten op de dienst van 1836 vallende, vervolgens het budget van 1838. De aanbieding dier onderscheidene ontwerpen werd voorafgegaan, door eene ontvouwing van den algemeenen staat der finantien, die naar dit verslag in eenen genoegzaam gunstigen toestand zijn, om voor het volgend jaar op aanzienlijke verminderingen, in vergelijking met de budgetten sedert 1830, hoop te geven; met nadruk wijdde de heer *Duchatel* uit over de ontwikkeling van de nijverheid in de laatste jaren, [illegible] de toekomst met vertrouwen te [illegible]. In den loop zijner rede vervolgens op [illegible] reductie der renten neerkomende, gaf hij [illegible] geldelijke ongelegenheden in alle landen van Europa [illegible] bestonden; de prijs van het geld was overal gestegen, en ofschoon de bank van Frankrijk nog de best voorziene van Europa was, had er eene zekere traagheid in de operatien plaats, hetgeen invloed had op het gebruik en vermogen der kapitalen. In deze gesteldheid van zaken was het ongeraden tot eene groote finantiele operatie over te gaan, en, verklaarde de minister van finantien, dien ten gevolge, dat hij de noodige volmagt niet bezat, om al nog eene reductie van de openbare schuld der 5 pCt. renten voor te dragen. (Hierbij werd eenige beweging, doch in onderscheiden zin, in de kamer opgemerkt.) Tot het punt van den binnenlandschen suiker vervolgens overgaande, zeide hij ook omtrent de regeling daarvan uitstel te verlangen en middelerwijl de belasting door 3 additionele opcenten op de patenten te vervangen, hetgeen omtrent 800,000 fr. zou opbrengen. De heer *Duchatel* kondigde ook aan de kamer nog eenige ontwerpen aan te bieden: 1°. voor een reservefonds ten dienste der openbare werken; 2°. betrekkelijk de spaarkassen; 3°. betrekkelijk de vermindering van de regten op het zout in de westelijke departementen; 4°. op de pensioenen.

Het cijfer van het aangeboden budget over 1838 is als volgt: ontvangsten 1,053,000,000 fr.; uitgaven 1,037,000,000; batig slot 16,000,000.

De zitting werd tot overmorgen, Vrijdag, geadjourneerd, om dan wederom nieuwe mededeelingen van het gouvernement te ontvangen.

Het ongewone van de mededeelingen en aanbieding der budgetten voor dat de zaak van het adres is afgeloopen, doet vele gevolgtrekkingen maken. Sommigen willen, dat het bestuur de gelegenheid zoekt, om redenen voor eene ontbinding te hebben; anderen oordeelen, en misschien met meerder grond, dat men de kamer meer voltallig verlangt bijeen te zien, en daarom al terstond genoegzame bezigheid wil verschaffen, mogelijk ook wel met oogmerk, om daardoor de gelegenheden tot andere discussien, van meer staatkundigen aard, zoo schaars mogelijk te maken. Men begrijpt tevens, dat het ministerie met deze zijne buitengewone en in de jaarboeken der wetgevende kamers voorbeeldelooze wijze van handelen, op het oog had de kamers vooruit den gunstigen toestand der finantien te doen kennen, om zich daardoor te gemakkelijker van eene meerderheid te verzekeren. Het tegenwoordig bestuur heeft, wel is waar, niets geen deel aan de vermeerdering der ontvangsten van 1836, maar het wil daarvan voor zich partij trekken. Met algemeen genoegen heeft men gezien dat de vereffening der dienst van 1835 een batig saldo van 25,800,000 fr. oplevert; voor 1836 bedraagt het overschot meer dan 43 millioen, ofschoon de belastingschuldigen 58 en een half millioen minder hebben behoeven op te brengen. De indirecte belastingen bragten, in 1830, 522 millioenen op, in 1836, 614 millioenen, alzoo in zes jaren eene vermeerdering van 90 millioen.

Het *Journal des Débats* wijdt heden tenminste in een betoog uit, hoezeer 's lands finantiele toestand in de laatste jaren in vooruitgang [illegible], thans bij de afsluiting [illegible] toestand niet ongunstig te zijn geweest, toen de staat [illegible] volgen van den schok der jongste revolutie ondervond en het land inwendig door partijen verdeeld werd. Dit had men te danken aan den geest waarvan het tegenwoordig kabinet de ware uitdrukking was; daarin was het geheim of liever het hoofddoel van deszelfs staatkunde gelegen, namelijk door bevordering van algemeene welvaart, rust en vrede en geluk aan het land te bezorgen.

Van den anderen, niet ministerielen kant merkt men aan dat de voorspoedige gesteldheid aan de algemeene industriele ontwikkeling van den tegenwoordigen tijd, en niet aan het een of ander ministerie moet toegeschreven worden, en dat zoo het bewind door zijn invloed dien voortgang in den geest van nijverheid nog meer wilde aanmoedigen, het op eene ruimere schaal dan tot heden het stelsel van vrijen handel moest voorstaan, schoon het gezegd moest worden, dat er in den laatsten tijd daartoe eene meerdere toenadering was opgemerkt.

De mededeeling aan de kamer op morgen te doen, zal, zegt men, de aanvraag van buitengewone credieten voor de expeditie van Constantine betreffen.

— Gisteren hebben de voorname Engelschen en Amerikanen, in de hoofdstad zich ophoudende, den Koning een adres van gelukwensching aangeboden. Men wil opgemerkt hebben dat Z. M. zich bijzonder vriendelijk in het engelsch met de Amerikanen onderhield, zich herinnerende, gedurende den tijd zijner verbanning, bij een paar hunner in de Vereenigde Staten te hebben ingewoond.

— In den nacht van gisteren zijn in een aantal verhuurde kwartieren huiszoekingen gedaan en 58 personen gearresteerd geworden. Men spreekt weêr van ontdekte zamenzwerings-plannen.

— De *Courrier Français* is den 7den voor het hof van assises gedagvaard; hij zal door den advokaat *Ph. Dupin* verdedigd worden. De *Siècle* moet dien eigen dag verschijnen; de verdediging van dit blad heeft de heer *Odillon Barrot* op zich genomen.

— Men heeft berigt dat de stoomboot *Castor*, van de Afrikaansche kust komende, op Mahon is moeten binnenvallen. Aan boord derzelve bevindt zich, volgens sommigen, de maarschalk *Clauzel*, volgens anderen de generaal *de Rigny*, de laatste om zijn gedrag voor een krijgsraad te verdedigen.

— Sedert eenige dagen begeven de detachementen vrijwilligers voor de nieuwe Afrikaansche expeditie zich reeds naar Toulon op weg. Van daar schrijft men, dat men reeds van 2000 man troepen, in kleinere afdeelingen verdeeld, kennis droeg, die vertrokken waren, of op hun vertrek stonden. Het nieuwe bataillon Afrikaansche tirailleurs zou vooreerst Guelma bezetten.

— Men zegt dat de heer *St. Marc Girardin* tot rapporteur der commissie van het adres der kamer is benoemd.

— Sedert de jongste dagen vindt men *Meunier* gedurig schreijende; in zijne verhooren houdt hij, naar gezegd wordt, steeds vol, geen medepligtigen te hebben.

— Een neef van den vorigen aanrander van 's konings leven, *Alibeau*, denzelfden naam voerende, is voornemens te Parijs een koffijhuis te openen; de policie zoekt sulks zoo veel mogelijk te verhinderen.

— Over de Spaansche zaken is van den ministerielen kant de volgende telegrafische depeche medegedeeld:

» Narbonne, 3 [illegible]

» *Mina* is den 24. te Barcelona overleden. De [illegible]

aldaar den 26 met honderd man ruiterij en 200 gendarmes binnengetrokken.

» *Serrador* was den 15den te Albocacer met 400 ruiters, en *Forcadell* met 3000 man te Rosell. *Royo* bezette Rubiclos met 400 man ruiterij en 200 man voetvolk."

— Als tegenhanger van het officiele rapport van den opperbevelhebber der christinos, hetwelk wij in ons vorig nommer mededeelden, geven wij thans het volgende verslag van den generaal-en-chef der karlisten aan den eersten minister van don *Carlos*.

» Gisteren, den 24sten, was ik voornemens de vijandelijke stellingen aan te tasten. Voor het aanbreken van den dag, gingen onze troepen reeds op marsch; maar werden weldra door een verschrikkelijk noodweer gedwongen om halt te houden; eene dikke sneeuw maakte het terrein onbegaanbaar; desniettemin werden de vijandelijke guerillas die onzen regter-flank bestookten, terug gedreven. De vijand had zijn geschut op de brug van Luchana gerigt; onze batterijen beantwoordden hetzelve; omstreeks 4 ure was echter de nevel zoo zeer toegenomen dat van beide zijden het vuur moest gestaakt worden. De vijand had evenwel van de duisternis gebruik gemaakt om al de vaartuigen de rivier te doen opvaren tot aan de boog der brug van Luchana; hunne kustbodems hadden zich van de eerste batterij meester gemaakt, die wij echter niet overgaven voor dat wij een vreesselijk bloedbad onder de christinos hadden aangerigt. De opeengestapelde lijken beveiligden den vijand in het voortzetten van zijnen togt; ik liet dadelijk deze stelling met drie bataillons van Alava versterken.

» Het ontbreekt mij aan woorden om al de rampen van dien ellendigen nacht te beschrijven. Het geweer- en kanonvuur wisselden elkander af, en kruisten elkaar in alle rigtingen; tot driemaal had de vijand de hoogten van Cabras en Arriga beklommen; maar werd ook tot driemalen toe door onze dapperen met de bajonet terug gedreven, krijgsgevangenen en wapenen in onze handen achterlatende. Op de schitterend witte sneeuwwaren allerwege mishandelde lijken zigtbaar en het bloed, dat bij stroomen vergoten werd. Uwe excellentie zal zich een begrip van de slagting kunnen vormen, als zij bedenkt dat gedurende veertien uren het terrein voet voor voet betwist is geworden. Het vuur hebbende doen staken, zoo ben ik in goede orde teruggeweken, eenig belegeringsgeschut in de magt des vijands latende.

» In het kortstmogelijk tijdsverloop zal ik alle de bijzonderheden van het treffen op den 24sten en den volgenden nacht bijeenzamelen. Het verlies dat de troepen onder mijne bevelen staande geleden hebben, zal daarin met de meeste naauwkeurigheid worden opgegeven. Uwe excellentie zal bespeuren dat het van weinig aanbelang is. Dat van den vijand is aanmerkelijk. Slechts over de lijken van zijne soldaten heen, heeft hij onze stellingen kunnen genaken, en driemaal terug geslagen door de bajonetten der onzen, zijn de christinos in menigte van de hoogte naar beneden gestort; en zoo het vijandelijk leger er in geslaagd is om zich van onze linien met eene magt die driemaal grooter dan de onze was meester te maken, dan heeft het die overwinning duur gekocht.

» Bruno Villarreal."

— In de bijzondere berigten uit Madrid van den 28sten December wordt gemeld, dat alstoen nog het diepste stilzwijgen door het bestuur der Koningin werd in acht genomen omtrent hetgeen bij Bilbao gebeurde; en dat in de kamer der volksvertegenwoordigers nog niemand inlichtingen deswege had gevraagd, uit vreeze van ieder oogenblik de tijding van de overgave der stad te zullen vernemen. Het gerucht liep dat het gouvernement, de weifeling en werkeloosheid van *Espartero* moede, het bevel over het leger van het Noorden zou hebben opgedragen aan den generaal *Saarsfield*.

— Het ministerie heeft strenge voorschriften aan de intendanten der verschillende provincien gegeven omtrent de spoedige inning der buitengewone belastingen. Het dagblad van Madrid heeft dezer dagen echter zeer wijdloopige naamlijsten medegedeeld van lieden die hun deel in de gedwongene leening van 200 millioen realen nog niet hadden betaald, en waaronder zich personen bevonden die de aanzienlijkste staatsambten bekleedden. Men gelooft dat deze maatregel eene lijnregt strijdige uitwerking zal hebben met die welke men er zich van beloofd had, en dat dezelve ontwijfelbaar den zedelijken invloed des bestuurs zal moeten verminderen.

— De mededeeling in de kamer heeft ter beurze een zeer kwalijken invloed uitgeoefend, en vooral de bekendmaking dat den 5 pCt. voorerst geene redding te wachten stond, zeer ongunstig op dit papier gewerkt. Zij werden heden tot 109 uitgezet; van alle zijden was dan ook aanvraag naar dit effect, terwijl aan de 5 pCt. schier niet gedacht werd, die onveranderd op 79,75 bleven. De actien in de fransche bank worden dagelijks meer gewild, en schoon eerst voor drie dagen de coupons afgescheiden werden, is de koers op dezelfde hoogte als te voren. De spaansche fondsen zijn op dezelfde hoogte gebleven, alhoewel men ter beurze het gerucht verbreidde, dat *Espartero*, zijne voordeelen vervolgende, zich van Durango had meester gemaakt en Don *Carlos* verpligt was geweest in aller ijl zijn hoofdkwartier te verlaten. — Door den heer *Rothschild* werden gisteren 5000 aandeelen van de oude brusselsche bank in omloop gebragt. — De notering was heden (5 *Januarij*) als volgt: 5 pCt. 108,85; 3 pCt. 79,50; Bankactien 23,55; Nap. renten 97,25; Spanje Ardoin 24⅝; Passive 6⅝; Defered 9; Rom. L. 100⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den Januarij.

H. K. H. de Aartshertogin *Therese* van Oostenrijk is den 28sten December, door haren vader, den Aartshertog *Karel*, vergezeld, uit Weenen vertrokken, om zich naar Triest te begeven, alwaar Z. M. de Koning van Napels den 6den Januarij verwacht wordt.

HH. MM. de Koning en de Koningin van Griekenland, zijn den 30sten te Darmstadt aangekomen en zouden zich van daar naar Augsburg begeven. Volgens de laatste berigten uit Athene, te Munchen ontvangen, had de aldaar op den 15den October aangekomen tijding van Koning *Otto's* aanstaande huwelijk, bij de Grieksche bevolking groote vreugde verwekt.

— Brieven uit Alexandrie tot den 24sten November houden in dat de afgezant des sultans, *Sarim-Effendi*, aldaar was aangekomen. Zijne komst had groote verwondering gebaard. De pest woedde te Alexandrie nog voort. Er was gebrek aan levensmiddelen en alle aanvoeren uit Opper-Egypte bleven uit. *Boghos*-Bey had met den Franschen konsul *Lesseps* eene woordentwist gehad die uit de kastijding van fransche [illegible] was ontstaan, [illegible] Bey echter had toegegeven.

— De beide Italiaansche onruststokers in Zwitserland, *Mazzini* en *Ruffini*, zijn eindelijk in handen der autoriteiten geraakt en hebben van den franschen gezant *de Montebello* vrij geleide door Frankrijk verkregen, ten einde zich aldaar in eene der zeehavens naar Amerika in te schepen. Zij zouden schier geweigerd hebben zich aan de tot hun vervoer vereischte formaliteiten te onderwerpen.

— In den laatsten tijd zijn er belangrijke verbeteringen ontworpen aan de zeeverdedigings-werken van Kopenhagen, aan de vesting Rendsburg en aan de strandbatterijen van Kronborg. Het tuighuis wordt van tijd tot tijd met nieuwe wapentuigen voor de infanterie en de jagerkorpsen voorzien, en het artillerie-korps heeft onlangs uit Zweden ongeveer 100 nieuwe veldstukken van 6 en 12 pond, en zeventig 84ponders voor de kustverdediging erlangd.

— Te Weenen waren den 28sten December genoteerd; 5 pCt. Metall. 103⅝; 4 pCt. 98⅝; 3 pCt. 74½; Bank-actien 1390.

Uit Antwerpen schrijft men dat er op nieuw een ongeval met de uit die stad vertrekkende stoomsleepingt is gebeurd, waardoor de aankomst derzelven twee uren vertraagd werd.

Te Antwerpen is heden, uit hoofde van den Heiligendag, geene officiele koersnotering geweest. Er werden verhandeld: Belg. Leen. 100¾; O. Metall. 100¾; Braz. 85½; B. Tavoliere 56; Ardoin 23½ ½ ⅞; Differ. 8⅞; Nap. renten [illegible]

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Januarij.

Aan den gepensioneerden kapitein, met rang van majoor, *J. Noortbergh van Brandwijk*, is, buiten bezwaar van het Rijk, de rang van luitenant-kolonel verleend.

Het non-activiteits-traktement is verleend aan den kapitein *J. A. van Alphen Zeewolde*, van de 6de afdeeling, en aan *K. Neuman*, van de afdeeling grenadiers; terwijl bij laatstgemelde afdeeling is overgeplaatst de kapitein van de 5de afdeeling *W. F. Tuckerman*.

— Uit Dordrecht schrijft men van gisteren, dat de rivier voor die stad bijna zonder ijs was, zoodat de pontenveeren dan ook wederom in werking waren. De Noord alleen bleef nog met ijs bezet en de scheepvaart stremmen.

— Te Rotterdam zijn in het vorig jaar geboren 3034 kinderen, te weten 1515 jongens en 1519 meisjes, gestorven 2380 personen, gehuwd 717 paren.

Gedurende den jare 1836 zijn te Amsterdam bij den burgerlijken stand ingeschreven 5721 zonen en 5508 dochters, te zamen 11229 kinderen; overleden 7076 personen, gehuwd [illegible] paren en gescheiden 11 paren.

In 1836 zijn te 's Gravenhage geboren [illegible] kinderen, als [illegible] zonen en 1030 dochters; overleden zijn er 1625 personen, waarvan 845 van het mannelijk en 780 van het vrouwelijk geslacht, gehuwd zijn er 574 paren.

In de gemeente Delft zijn, volgens de registers van den burgerlijken stand, gedurende het jaar 1836 geboren 318 zonen en 286 dochters, te zamen 604 kinderen, gehuwd 135 paren, en overleden 605 personen, te weten: 272 van het mannelijk en 333 van het vrouwelijk geslacht.

Bij den burgerlijken staat te Schiedam zijn, gedurende het jaar 1836, ingeschreven: geborenen 496, zijnde 250 zonen en 246 dochters; overledenen 384, als 200 van het mannelijk en 184 van het vrouwelijk geslacht; huwelijken 101 paren, en echtscheidingen 1.

Blijkens de registers van den burgerlijken staat zijn den jare 1836 te Zwolle geboren 274 zonen en 271 dochters, te zamen 545 kinderen; voorts is het getal der overledenen van het mannelijk geslacht 186 en dat van het vrouwelijk 170, te zamen 356 personen, gehuwd 116 paren.

— Gedurende het afgeloopen jaar zijn te Hamburg uit zee aangekomen 2407 schepen en van daar vertrokken 2112. Onder de aangekomenen waren er 8 uit de Oost-Indiën, 103 uit West-Indiën, 111 uit Zuid-Amerika, 54 uit Noord-Amerika en 354 uit Holland en van de Kusten.

— De Javasche Couranten van den 7den en 10den September, thans hier te lande ontvangen, hebben geen bijzonder nieuws aangebragt.

— Men meldt ons uit Middelburg dat het stoomjagt *Prinses Marianne*, uithoofde van het bevroren water, vooreerst nog niet van die stad zal vertrekken, zullende de hervatting der vaart nader worden bekend gemaakt.

— Van Vlieland wordt gemeld, dat aldaar op den 3den dezer is gestrand een masteloos en geheel ontramponeerd galjasschip zonder bemanning. De naam of bestemmingsplaats was niet te ontdekken.

— Dezer dagen hoorden de bewoners van Rotherhithe te Londen eenen geweldigen slag. Nadat schier een ieder naar de plaats der losbarsting was gesneld, bleek het dat dezelve was ontstaan door de ontploffing van een vaatje buskruid, hetwelk ruim 20 ponden bevatte. Hetzelve [illegible] gebouw en meel, terwijl men [illegible] deelen in hetzelve binnen te dringen [illegible] hebben gevat. Een der arbeiders werd [illegible] naar het hospitaal vervoerd.

— [illegible] is korteling de groote zeepziederij van den heer *John Knight* tot den grond toe afgebrand, zonder dat men, hoewel het nog vroeg in den avond was, den brand tijdig genoeg ontdekte om veel te kunnen redden; de schade is bijna onberekenbaar; het is bereids de derdemaal in 20 jaren tijds, dat dit kolossale gebouw door de vlam is vernield.

Uit de afscheidsrede van den President der Vereenigde Staten, *Jackson*, aan het congres gehouden, blijkt onder anderen nog, dat de geldmiddelen dier republiek zich in den besten toestand bevinden. De inkomsten en middelen over 1837 zullen bedragen 47,691,898 dollars. De opbrengsten der tollen worden geschat op 22,303,151 d. de grondlasten op 24,000,000 d. Het overige vloeit uit onderscheidene bronnen voort. De uitgaven voor de loopende dienst worden begroot op 22,000,000 d., zoodat er een voor de schatkist batig saldo van 41,723,959 d., bij het einde der dienst zoude overblijven.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te *Bonn* zal aan een' reeds lang gekoesterden wensch voldaan worden, het bouwen namelijk eener Sterrewacht aan de hoogeschool aldaar. — Een nieuw bewijs voor het wenschelijke, dat er in *Duitschland* eene algemeene wet op het regt van den letterkundigen eigendom tot stand kome – eene zaak waarover zoo dikwijls in *Duitschland* met ernst hoewel tot heden zonder vrucht gehandeld is en die thans ook wederom in *Frankrijk*, schoon waarschijnlijk met een' dergelijken uitslag, aan de zorg eener bijzondere commissie is opgedragen – heeft men dezer dagen te *Weenen* gehad, waar zekere heer Schmucker een jaarboekje met verhelen is opgeruimden trant heeft uitgegeven, geheel uit plagiaten bestaande; sommige der daarin voorkomende verhalen zijn woordelijk uit andere duitsche werken overgenomen, en toch zegt de [illegible] op den titel, dat hij die verhalen *bewerkt* heeft. Zulk een bestaan strekt der oostenrijksche letterkunde tot geene bezondere eer. — De Weener dichter Frankl welke een door hem vervaardigd romantisch gedicht, Colombo geheeten, aan den koning van *Sardinië* had opgedragen, heeft op diens uitnoodiging eene reis naar *Italië* ondernomen en zal het hof van *Turijn* bezoeken. — De Weener kapelmeester Seyfried heeft eene nieuwe opera, *Hans Sachs* geheeten, gecomponeerd, waarvan hij enkele stukken ter proeve vooraf op concerten wil voordragen. — De schrijver der geschiedenis van den huize *Habsburg*, Eduard, vorst van Lichnowsky is, naar men verneemt, tot voorlezer van de keizerin van *Oostenrijk* benoemd, en de vrijheer Karl von Hügel tot bestuurder van den Botanischen tuin te *Weenen*. — Bij Könner te *Stuttgart* worden thans vier verschillende uitgaven der werken van Silvio Pellico aangekondigd, als eene in de drie, Italiaansch, Duitsch en Fransch, eene met Italiaanschen en duitschen text, eene in het Italiaansch en Fransch en eene alleen in het Duitsch; de prijs van de uitgave in de drie talen zal zijn, 3 fl. of 1 Rthr. 18 gr. het deel, die in twee talen, 2 fl. 48 kr. die in het duitsch alleen 1 fl. 20 kr. Reeds zijn er proeven van deze nieuwe edities uitgegeven, welke luidens de aankondiging, zich door eene keurige uitvoering zullen onderscheiden. — Men is thans in *Duitschland* er op bedacht, om ook een gedenkstuk voor Goethe op te rigten, de te *Frankfort* gevestigde kunstvereeniging wil zich daarvoor op den voorgrond plaatsen.

Griekenland. — Om het opper-toezigt te houden over de eerwaardige overblijfselen der grieksche oudheid is van regeringswege eene commissie van elf leden benoemd. De regering blijft voortsteeds arbeiden aan de daarstelling eener universiteit voor het herboren *Griekenland*; onlangs werden door dezelve twee professoren benoemd, eene voor de hoogere wiskunde, de andere in de godgeleerdheid. Beide deze geleerden, zijnde de heeren Buris en [illegible], hebben hunne wetenschappelijke vorming in [illegible] genoten; de eene stond lang aan het hoofd van het grieksche instituut te *Weenen*.

Engeland. — Door een der medereizigers van het gezelschap des heeren Green, de heer Monk Mason, is te *Londen* een verhaal uitgegeven van het merkwaardige door het gezelschap aeronauten op den stouten togt ondervonden, die hen in weinige uren van uit *Engeland* tot in *Duitschland* overbragt. De algemeene belangstelling vroeger op de reis zelve en hare gelukkige uitkomst gevestigd, wordt nu bijzonder op dit geschrift getrokken, 't welk natuurlijk veel behelst dat niet nieuw meer is, uit een wetenschappelijk oogpunt echter schijnt opmerking te verdienen, hetgeen de reiziger in dezer voege beschrijft: „Het was omtrent een half drie in den morgen, toen de bal, ten gevolge van het uitwerpen van ballast, plotselijk eene overwegende magt bekomende, met eens aanmerkelijke snelheid begon te rijzen, en eer wij de gepaste middelen hadden te werk gesteld, om hare opstijging te matigen, was zij reeds tot eene hoogte van 12,000 voeten opgeklommen. Op dit oogenblik, terwijl alles rondom in stik donker en in diepe stilte is, hoort men plotselijk een buitengewonen slag boven aan den bal, onmiddellijk gevolgd door een geweldig klateren van het zijde doek en van alle kenteekenen, welke konden doen onderstellen dat met het bersten van den bal gepaard gingen, op eene hoogte waar niets, dan de bal zelf bestond 't welk tot zulk eene vreeselijke en onnatuurlijken schok kon aanleiding geven. In hetzelfde oogenblik kreeg de boot, alsof zij plotselijk was losgeraakt, een geweldigen schok, en scheen op eens met al hetgeen zij hield in den donkeren afgrond neer te dalen. Een tweede en derde schok volgden elkander snel op, gevolgd door eene herhaling van dezelfde verwonderlijke uitwerking, in het gemoed van den onkundigen reiziger geen twijfel latende, omtrent het lot 't welk door niets meer scheen te kunnen afgewend worden. Een oogenblik later en alles was weer stil en kalm; de bal had zijne gewone gedaante en onbeweeglijkheid herkregen, en was er niets meer te ontwaren dat tot verklaring strekken kon van de onnatuurlijke beweging welke zij zoo laat en onbegrijpelijk ondervond. Hoe vreemd dit verschijnsel ook schijnen mag, kan hetzelve op de eenvoudigste wijze worden verklaard, als bestaande in de strekking tot uitzetting van den bal, veroorzaakt door de verminderde drukking welke hij ondervindt bij het stijgen van uit eene lagere in eene hoogere luchtstreek, en in den weerstand tegen die uitzetting van het touwwerk, dat, vroeger door de lucht vochtig geworden, dien ten gevolge strak geworden, is in den vorm, waartoe het genoodzaakt van het afhangend schuitje hetzelve noodzaakt, wanneer de zaamgekrompen omvang van den bal het zoodanig afsluiten over deszelfs oppervlakte nog toelaat."

Frankrijk. — Als een kenmerk van den tegenwoordigen geest des tijds mag worden aangehaald de toenemende belangstelling van het algemeen in den arbeid der groote wetenschappelijke inrigtingen. Voor nog slechts weinige jaren waren het grootendeels de lieden, die gerekend werden tot de eigenlijke klasse van geleerden te behooren, welke zich bij vergaderingen der Akademie van Wetenschappen te *Parijs* bij te wonen, en de geleerde verhandelingen van het een of ander vermaard lid, dikwerf voor naauwelijks een vijftigtal toehoorders voorgedragen, werden vervolgens in de archiven der Akademie weggelegd, zonder dat er veel navraag meer naar geschiedde. Thans is de plaats voor de vreem-

delingen in de gehoorzaal bestemd, ofschoon 2 à 300 personen kunnende bevatten, te klein geworden, en zijn bij de zittingen steeds een twaalftal snelschrijvers ijverig werkzaam, om de daarin behandelde stoffen op te zamelen, ten einde die, bij wijze van uittrekking, wekelijks, door middel der dagbladen, aan het publiek kenbaar te maken. Doch ook dit reeds zoo vermogend middel van verbreiding heeft men in de laatste jaren onvoldoende bevonden, om den algemeenen weeklust te bevredigen; er is daartoe een voor die mededeelingen bijzonder ingerigt, meer wetenschappelijk dagblad tot stand moeten komen, 't welk, zich uitsluitend bezig houdt met verslag te geven, niet alleen van den arbeid der Parijsche Akademie van Wetenschappen, maar ook van die der voornaamste Akademien en geleerde Inrigtingen van *Europa*. Dit dagblad, *l'Institut* geheeten, telt reeds een vierjarig bestaan en kan, indien het aan zijne bestemming getrouw blijft beantwoorden, tot groot nut verstrekken aan allen die in kunsten en wetenschappen belang stellen. — Van een eerwaardig gedenkstuk uit den tijd der middeneeuwen, het vermaard tapijtwerk van *Bayeux*, zoo men zegt door de eigen hand van Koningin Mathilda vervaardigd, voorstellende de overwinningen van Willem *den veroveraar* in *Engeland*, 't welk door den tijd reeds veel geleden heeft en dagelijks meer van zijne versch-heid en kleuren verloor, zal in de fabriek der *Gobelins* eene copij gemaakt worden, van gelijken vorm en met dezelfde kleuren als het oorspronkelijk thans bezit. Dit tapijtwerk heeft eene lengte van 212 voeten en eene breedte van 18 duimen. De Maatschappij van Oudheden, te *Londen* welke vroeger te vergeefs groote sommen voor dit kunststuk geboden had, heeft later eene copij op een derde der grootte van het oorspronkelijke laten vervaardigen, waarvan de kosten 40,000 guldens beliepen. De thans te maken copij is voor de groote historische galerij van *Versailles* bestemd. Het genoemde tapijtwerk werd in de vorige eeuw door de Benedictijnen ontdekt; in den revolutie-tijd was het bijna door conducteurs van militaire transporten tot pakwerk verbruikt, doch werd toevalligerwijs door den kundigen ijver van eenen commissaris van policie nog behouden. — De Fransche drukpersen zijn in het afgeloopen jaar, bij vergelijking met vorige jaren, weder niet minder ijverig werkzaam geweest. In den loop van 1836 toch zijn door dezelve gedrukt 6632 werken, in de Fransche, Engelsche, Duitsche, Grieksche, Latijnsche, Italiaansche, Spaansche, Portugesche, Poolsche en andere talen geschreven; bovendien zagen 1154 koper-gravures en steendrukplaten het licht. De ongestadige en geheel bijzondere weêrsgesteldheid doet zich ook in de zuidelijke Europesche streken kennen. Te *Marseille* heeft men in den nacht van den 27sten ll., na voorafgaand eenigzins koel doch zeer helder weder, onverwacht sneeuw gehad. Des morgens was het weder wederom fraai en de lucht onbewolkt, toen tegen den middag de horizont plotselijk verdonkerde en de bezwaarde lucht zich in eene koude hagelachtige sneeuwbui, vergezeld van donder en bliksem, ontlastte.

Nederlanden. — Uit den Leidschen studenten-Almanak voor dit jaar blijkt, dat aan de Leidsche hoogeschool het getal der ingeschrevenen studenten thans bedraagt 711, welke over de verschillende faculteiten aldus verdeeld zijn; in de godgeleerdheid 186; in de regten 272; in de geneeskunde 185; in de letteren 44, en in de wijsgerige wetenschappen 13.

ZAADMARKT TE AMSTERDAM.

Vrijdag den 5den Januarij

Raapolie, — flaauw, per 6 *w*. *f* 44 à 43½; vlieg. *f* 42½ à ¼.
Lijnolie, — per 6 *w*. *f* 36 à 35½; vliegend *f* 35 à 34½.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 *Januarij*), waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53$\frac{11}{16}$, 54; dito 5 pCt. 101, ⅛, 101; Kansb. 23$\frac{5}{16}$, $\frac{3}{16}$; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 95; Handelm. 133, 181½, 182½; Ardoins 85 ⅞, 22⅝, $\frac{3}{16}$, ¼; Uitgest. 8¾; Pass. 6¼, ⅜; Columb. 18⅝, ⅝; Per. 14¾, ⅜; Enk. Bij. Gr. 22½.

** Heden beviel zeer voorspoedig, van een welgeschapen ZOON, A. G. HAYES, geliefde Echtgenoot van A. VEERMAN.

Bergen-op-Zoom, 1 Januarij 1837.

Verkooping van VASTE GOEDEREN.

Mr. J. F. C. F. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal ten verzoeke zijner principalen, op Donderdag den 12. Januarij 1837, des avonds ten 7 ure, in het *Vlaamsch Koffijhuis*, bij J. Jonkers, in de Katerstraat aldaar, in het openbaar veilen en aan den hoogstbiedende voorloopig toewijzen de navolgende VASTE GOEDEREN, als:

1° Koop: Eene HUIZINGE en ERVE, met alle de toebehoorten van dien, van ouds genaamd *de Zwaan* en nu *den Kruisboog*, staande en gelegen binnen *Breda*, op de noordzijde van de Tolbrugstraat, gek. wijk C. N°. 31.

2° Koop: Eene HUIZINGE en ERVE met SMEDERIJ, genaamd *de Keenboer*, staande en gelegen als voor, op de zuidzijde van den Haagdijk, gek. wijk B. N°. 303.

3° Koop: Eene HUISJE en ERVE, staande en gelegen als voor, op de noordzijde van het Rozemarijnstraatje, aankomende tegen den voorschreven koop.

NB. De voorgemelde 2 en 3 koopen zullen ieder afzonderlijk en daarna gecombineerd in veiling worden gebragt.

4° Koop: Eene HUIZINGE, HOF en ERVE, met alle de toebehoorten van dien, staande en gelegen als voor, op de westzijde van de Molenstraat, gek. wijk A. N°. [illegible]

5° Koop: Een HUISJE en ERVE, staande en gelegen als voor, op de Noordzijde van het Klein-Molenstraatje, gek. wijk A. N°. 338.

6° Koop: Een HUISJE en ERVE, staande en gelegen als voor, op de noordzijde van het Klein-Molenstraatje voornoemd, gek. wijk A., N°. 339.

7° Koop: Twee HUISJES of WONINGEN met ERVE naast elkander, staande en gelegen binnen *Breda*, op de noordzijde van de Akkerstraat, gek. wijk A, N°. 149.

Bij toeval uit de Hand te Koop met 12. Mei eerstkomende, of des begeerd wordende vroeger te aanvaarden, een hecht en sterk HUIS en ERVE, met 8 Kamers, 1 Kabinet, groote Keuken, met een Slaapplaats en daarenboven nog 3 Provisie- of Dienstboden-Kamertjes, groote Zolders, Pomp- en Regenwater en verdere Commoditeiten, benevens een zeer wel ingerigte PAARDESTAL, groote PLAATS, groote met smaak aangelegde vrije en onbelemmerde TUIN met circa 100 Exquise rijk dragende Vruchtboomen en groote Wijngaarden, gelegen in het begin van de Ginnekenstraat, Wijk B. N°. 53 en met de Tuin uitkomende aan de Rivier de Merck te *Breda*. De Kooper kan des begeerende een gedeelte der kooppenningen in het Huis gevestigd houden. Verders te bevragen met *gefrankeerde* Brieven onder Letter Z. bij de Drukkers dezer.

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

HOUTVERKOOPINGEN.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal op de navermelde dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van den Notaris Mr. F. B. van Naerssen, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen, als:

Op Donderdag den 12. Januarij 1837, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van Jan van Alphen, in den *Zandberg*, buiten de Ginneken-poort der Stad *Breda*.

13 Kavelen SCHAARHOUT, in het *Liesbosch* onder *Prinsenhage*.

33 dito in het *Ulvenhoutsbosch* onder *Ginneken* en 15 dito in het *Mastbosch* onder *Prinsenhage* en *Ginneken*, en:

Op Donderdag den 19. Januarij 1837, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van C. Houtepen, op den *Rijen*, onder *Gilze*.

19 Kavelen SCHAARHOUT, in de Rijensche Bosschen.
6 —— MASTENBOOMEN en DONSEL aldaar.
5 —— SCHAARHOUT, op de Hoeve van *Houten*.
2 —— Omgewaaide MASTBOOMEN, in 't *Hoiltensbosch*.
11 —— SCHAARHOUT, onder *Alphen*.
en 14 —— BEUKEN- en EIKEN BOOMEN aldaar.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

De Agent voornoemd,
SMITS.

** Op heden is bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel, van de Pers gekomen en alom verzonden:

DE BRAIJER, Med. Dr. *Mijn negenjarig verblijf in Konstantinopel*, of beschrijving van deze hoofdstad in hare verschillende deelen, enz.; in 2 deelen compleet, gr. 8° met titel en vignet. *f* 5-60.

Boven alle andere Werken over Konstantinopel en de Turken geschreven, verdient dit den voorkeur, daar het door een Geneesheer geschreven is, die in de gelegenheid is, van den Muzelman, zoo wel als zijnen harem of vrouwenvertrek, tot in de kleinste bijzonderheden te leeren kennen en beschouwen.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.